

er i hvert Fald lige saa mange nu som den Gang, og den Gang ansaa man det for ekstraordinær Arbejdsløshed, og saa ved jeg ikke, hvorfor der ikke skulde være ekstraordinær Arbejdsløshed nu; det vilde dog være meget beklageligt, hvis et saadant Antal arbejdsløse nu maatte betragtes som et normalt Antal.

Det er i højeste Grad interessant at sammenligne den høje Regerings Standpunkt i denne Sag med de Synspunkter, som gøres gældende fra Arbejdsgiverhold — jeg sigter her baade til Arbejdsgiverforeningen, til Industriraadet og til fremragende Repræsentanter for Arbejdsgiverne. Blandt disse vil jeg nævne en Mand, som utvivlsomt er en af vore dygtigste Erhvervsmand og en af vore dygtigste Industrimænd, nemlig Skibsreder A. P. Møller — det ærede Medlem Hr. Stauning nævnte ham i sin Tale forleden Dag. Hr. Skibsreder A. P. Møller bliver interviewet i „Berlingske Tidende“ omtrent samtidig med, at den højtærede Indenrigsminister holder sin Tale i Esbjerg, og gør under sin Omtale af den nuværende Arbejdsløshedssituation gældende, at Fagforbundene monopoliserer Arbejdet og gennem deres Organisationer dikterer Vilkaarene. De maa da tage Konsekvenserne af deres Handlinger ved selv at paatage sig Byrden ved Arbejdsløsheden indenfor de forskellige Fag. De vil da lære at tage Hensyn til Konkurrenceforholdene og lempe deres Lønkrav, eventuelt ogsaa Arbejdstiden efter Beskæftigelsesmulighederne. Hans Hovedsynspunkt er altsaa for det første dette, at Fagforbundene monopoliserer Arbejdet, saaledes at de stakkels svage Arbejdsgivere staaar hjælpeløse overfor denne uhyre Monopolmagt, og for det andet, at vi i Grunden slet ikke skulde have Arbejdsløshedsunderstøttelse, thi saa længe der fastholdes en bestemt Arbejdstid og bestemte Arbejdslønninger fra Fagforbundenes Side, maa disse tage Skade for Hjemgæld, naar der bliver Arbejdsløshed. Vi skulde med andre Ord efter Skibsreder A. P. Møllers Opfattelse — og det er utvivlsomt mange liberale Økonomers og Forretningsmænds Opfattelse — vende tilbage til den gode gamle, ja, ikke gode, men kendte Manchesterliberalisme fra 1840, da man ikke vilde taale Fagforeningerne, de var forbudte, da var der ikke noget, der hed bestemt Arbejdstid og bestemt Arbejdsløn, Individet skulde være fuldstændig frit stillet, Arbejderen som Arbejdsgiveren, det var de frie Kræfters ubegrænsede Spil. Alle ved, hvad Resultatet

blev af disse Princippers Gennemførelse. Det blev, at Arbejderklassen i England i Løbet af 20—30 Aar var saa forarmet, saa misbrugt og saa fysisk degenereret, at hele den offentlige Mening i England vendte sig mod disse Principper. Men det tog lang Tid at faa slaaget Hul i dette System. Lord Shaftesbury anvendte det meste af et Liv i Underhuset paa at faa gennemført en Lov om en 10 Timers Arbejdsdag. Manchesterfabrikanterne hævdede, at hvis en saadan Lov blev gennemført, vilde den engelske Industri være rystet i sin Grundvold og ude af Stand til at konkurrere med Udlandet. Det er disse Synspunkter, som liberale Økonomer og praktiske Forretningsfolk i Danmark endnu i 1927 virkelig er Tilhængere af.

Men det er mærkeligt, at Skibsreder A. P. Møller, samtidig med, at han hævder, at Fagforbundene monopoliserer Arbejdet og dikterer Arbejdsprisen, beklager, at Arbejdsgiverforeningen ikke optraadte mere maalbevidst og fastholdt Kravet om større Nedslag under Lockouten i 1925. „Naar Kampen en Gang var begyndt“, siger han, „burde den være gennemført, hvorimod man til syvende og sidst har ladet sig nøje med Indrømmelser, der intet betød, og som enhver nu kan se blot forlænger Misæren.“ Med andre Ord, Skibsreder A. P. Møller modsiger, hvad han lige før har sagt, han modsiger, at Fagforbundene har en Monopolstilling, at det er dem, der dikterer Prisen, for hvis det var Tilfældet, kunde han jo ikke beklage, at Arbejdsgiverne i 1925 ikke førte Kampen igennem. Han føjer endvidere til, at han overfor Arbejdsgiverforeningens Formand, Hr. Langkjær, har paaapeget, at vi i Februar 1928 vilde staa overfor Problemet nye Overenskomster med 80 000—100 000 Mand arbejdsløse, og at det da gjaldt om med alle Midler at søge gennemført et saadant Lønniveau, at Arbejderne faktisk kan faa Beskæftigelse i Stedet for at leve af Understøttelser. Ikke des mindre ser vi, at Arbejdsgiverne i stort Omfang ved Overenskomstforhandlingerne nu har akkviesceret ved status quo. Skibsreder A. P. Møller siger i det samme Interview, hvori han meddeler, at han har gjort disse Synspunkter gældende overfor Arbejdsgiverforeningens Formand, at „for Værftsindustrien er en Arbejdskamp meget skadelig, og at man derfor har foretrukket en Ordning, om end den ikke er tilfredsstillende — Hovedsagen er, at der i Praksis vises Forstaaelse fra begge Sider.“ Med andre Ord: et Væv af Modsigelser fra denne fremragende Repræsentant for dansk